

CM2-30 Firing a Doctor - פִּיטוּרֵי עוֹבֵד בַּשְּׂרָרָה

Yerushalmi Horayos (3:5)

— אמר להון ר' אמי — **R' Ami said to them:** "והקמות את המשכן כמשפטו" — The *pasuk* states (Shemos 26:30): **You shall set up the Mishkan like its "judgment."** — וכי יש משפט לעצים — **Now is there any judgment for planks of wood?** — אלא קרש שזכה לינתן בצפון ינתן בצפון — **Rather, it must mean that a plank that merited to be placed in the north should continue to be placed in the north.** — בדרום ינתן בדרום — **And a plank that was placed in the south should continue to be placed in the south.**

Berachos 28a

— אמרי — **They said:** — היכי נעביד — **How shall we do this?** — נעבריה — **Shall we remove [R' Elazar ben Azaryah] completely from office?** We cannot do that, — גמירי מעלין בקדש ואין — **Elazar ben Azaryah] completely from office?** We cannot do that, — מורידין — **for we have a tradition from our father that we ascend in matters of sanctity but do not descend.** Therefore, once R' Elazar ben Azaryah has been raised to the position of *Nasi*, he cannot be demoted. — נדרוש מר חדא שבתא ומר חדא שבתא — **Shall one master lecture one week and the other master one week, i.e. should they alternate?** This arrangement too is unacceptable, for — אלא לדרוש רבן גמליאל תלתא שבתי ורבי אלעזר בן — **it will lead to jealousy.** — איתי לקנאוי — **Rather, let Rabban Gamliel lecture three weeks and R' Elazar ben Azaryah one week.**

Gittin (Mishnah 59a)

— מערבין בבית יושן מפני דרכי שלום — **The eruv should be placed in the same house as always, because this is one of the ways that foster harmony.**

Gittin (Gemara 60b)

— אלא — **Rather,** this ruling was issued — משום חשדא — **because of concern for unwarranted suspicion.** If the location of the *eruv* is changed, those who enter the house in which it was always kept and see no *eruv* will suspect the residents of that courtyard of carrying without an *eruv* in violation of the law.

Kiddushin (76b)

— רבי זעירא מטפל בהו — **R' Zeira would treat them with respect and appoint them to positions of authority.** — רבה בר אבוה מטפל בהו — **Rabbah bar Avuha would treat them likewise.** — אפילו ריש כורי לא מוקמי מיניהו — **they do not appoint them even to the position of regulator of weights and measures.** — במערבא — **However, in the west [Eretz Yisrael],**

Shekalim (5:1)

— אלו הן הממונים שהיו במקדש... — **These were the ones who were appointed in the Beis HaMikdash [to positions of authority (Rav)]:** — בן אחיה על חולי מעים — **...Ben Achiyah for curing intestinal ailments.**

חזקת שררה

רמב"ם (הל' מלכים א, ז) - ולא המלכות בלבד אלא כל השררות וכל המינוין שבישראל ירושה לבנו ולבן בנו עד עולם, והוא שיהיה הבן ממלא מקום אבותיו בחכמה וביראה.

ריב"ש (סי' רע"א ד"ה שנית) - שמעינן מיהא [מן הירושלמי] שמי שהחזיק אפילו מעצמו באיזו שררה או דין קדימה אין נוטלין אותה ממנו לתתה לאחר גדול ממנו מכיון שכבר זכה בה אלא אם כן הוא עם הארץ והאחר תלמיד חכם.

מעלין בקדש ואין מורדין

ריב"ש (סי' רע"א, ד"ה שלישית) - כבר נתמנה מהר"ר יוחנן בשררה זו בהסכמת קהלות צרפת וקבלוהו עליהם ומעתה אין מורדין אותו דמעלין בקדש ואין מורדין כדאמרינן בפרק תפלת השחר (ברכות כח.) בעובדא דרבן גמליאל עם רבי יהושע.

מטעם חשד

שו"ת הרשב"א (ח"ה סי' רפג) - כתבת בדין החזן שאין מסלקין אותו מאומנותו אלא אם כן נמצא בו פיסול והבאת ראיות על זה, יפה כתבת ויפה דקדקת. ועוד שנינו (גיטין ס:). ... ואוקימנא לה בגמ' משום חשדא. [בענין אם אפשר למנוע חשד על ידי הכרזה, עי' שורת הדין ח"ג עמ' שב.]

מיני שררה

אגרות משה (ח"מ סי' עה) - השגחה על כשרות נחשב שררה שלא גרע מהשגחה על המדות שנחשב שררה כמפורש בקידושין דף עו:... ואם כן כל שכן שהשגחה על כשרות הוא שררה, שפירוש שררה הוא שמלאכתו הוא לשמור שלא יעשה בעל הבית רמיה שמוכרח לעשות גם נגד רצון בעל הבית, נמצא שאינו עושה מלאכת בעל הבית אלא מלאכת עצמו כשררה על בעל הבית... אך מצד זה היה רק אסור לסלקו לכתחילה אבל מצד טעם הראשון הוא גם מדיני ממון שאף אחר שסלקוהו מחוייבין להעמידו על משמרתו.

כנסת הגדולה (הגב"י או"ח סי' נג, הובא בשורת הדין ג, עמ' שיח) - הוא הדין לכל שררה מן הצבור הן מלך הן חזן הן שופט הן מוהל הן גבאי, במקום שלא נהגו למנותם לזמן ידוע, שאין מסלקין אותם אם לא נמצא בהם פסול.

ערוך השלחן (ח"מ שלג, טו) - וכן הדין בש"ץ ושמש וכל מיני התמנות, שכל זמן שלא נמצא בו פסול אין מעבירין אותו כל ימי חייו וכן המנהג.

הגאון רי"ש אלישיב שליט"א (הובא בדברי משפט ח"ב עמ' רצא) - תלמיד חכם שארגן שיעור, קיבץ אנשים ודיבר עם גבאים של בית כנסת והתחיל לומר שיעורים... אי אפשר לסלק את הראשון ולהביא במקומו את השני משום שנאמר באו"ח אין מסלקין חזן מאומנותו אלא אם כן נמצא בו פסול... אבל ניתן לארגן שיעור נוסף בסמוך לאותו מקום.

הגאון רא"י (בדברי משפט עמ' רפח) - כל מינוי שיש בו צד של כבוד, כמו רפואה שבא על ידי חכמה ולמוד, יש בה משום שררה.

בענין אם שייך בנשים עי' דברי משפט ח"ה עמ' רצא בענין בלנית.